

problemformuleringen, som der er grund til at trække frem. Landet har traditionelt været udnyttet kollektivt under udøvelse af erhverv som fangst, jagt, rendrift o. lign. Ønsket om denne ekstensive udnyttelse kan komme (og er ofte kommet) i konflikt med ønsker om intensiv benyttelse af et areal, specielt i forbindelse med dyrkning, råstofudvindelse eller bebyggelse. Der kan også komme konflikt med mere ubestemte fællesinteresser, som når områder udlægges til nationalparker.

Med industrialisering og byudvikling inden for de pågældende områder opstår der interessemodsatninger inden for den oprindelige mere homogene gruppe, men samtidig vel også større interesse for at formulere og fremføre krav om respekt for kulturel egenart og bestemmelse over egne anlægsformer.

Med det foreliggende lovforslag understreges det, at enhver skal have tilladelse til udnyttelse af et areal, hvorved det undrages almen benyttelse, men at udnyttelse af ubebyggede og uopdyrkede arealer til formål, der tjener fangst og fiskeri, ikke kræver tilladelse.

Der sikres lokale myndighedsindflydelse såvel på den generelle planlægning som på de konkrete beslutninger.

Der er desuden grund til at fremhæve, at forslaget giver hjemmel til at tidsbegrænse tilladelser til arealudnyttelse, således at myndigheder ikke ved beslutninger, der træffes i disse år, nødvendigvis fastlægger kursen for længere tid, og derved hindrer, at andre hensyn kan få højere prioritering, hvis udviklingen gør det ønskeligt.

II. Nuværende ordning.

Der findes ikke nogen lov for Grønland om lands- og byplanlægning, og ej heller nogen bygningslov.

I bekendtgørelse af 21. marts 1953, som ændret ved bekendtgørelse af 16. september 1963 om bebyggelse i vestgrønlandske byer, bestemmes, at bebyggelse af eller benyttelse af arealer i de vestgrønlandske byer og enkelte bygder kun kan ske med tilladelse af et lokalt udvalg, det såkaldte bebyggelsesudvalg. Bekendtgørelsen søger sin hjemmel i administrativ praksis fra før grundloven af 1953. Forud for bekendtgørelsen var det praksis, at tilladelse til bebyggelse og arealudnyttelse blev givet af kommunalbestyrelserne.

I følge bekendtgørelsen har udvalgene til opgave at tage stilling til spørgsmål vedrørende udbygning af vedkommende by eller udsted og herved tage hensyn til den indbyrdes placering af nybyg-

ninger m. v. og disses placering i forhold til bestående bygninger og anlæg. Endvidere skal udvalgene tage hensyn til, at der sikres en hensigtsmæssig ordning af byens udvikling, herunder at der forbeholdes såvel private som offentlige bygninger m. v. tilstrækkelige tilliggende områder med henblik på muligheden for fremtidige udvidelser. Endelig bestemmes det, at efterhånden som stadfæstede byplaner eller offentliggjorte udkast til byplaner for de enkelte steder foreligger, skal disse respekteres af udvalgene.

Udvalgene har derimod ikke haft beføjelse som bygningsmyndighed i den forstand, som det kendes fra den danske bygningslovgivning, til løbende at varetage tekniske, sundhedsmæssige og ordensmæssige hensyn.

Der er ikke i bekendtgørelsen af 21. marts 1953 bestemmelser om udfærdigelse eller stadfæstelse af byplaner, og der er derfor behov for nærmere regler herom. Tilvejebringelse af planer til den fysiske udvikling af de grønlandske byer har imidlertid længe henhørt under Grønlands tekniske Organisations (GTO) arbejdsopgaver. Disse planer er af GTO udarbejdet i samarbejde med de respektive kommunalbestyrelser og Ministeriet for Grønland, og er derefter blevet godkendt af kommunalbestyrelsen. I dag har et flertal af de grønlandske byer en godkendt dispositionsplan.

Hvad angår landsplanlægning gælder på samme måde som for byplanlægningens vedkommende, at selv om denne opgave ved en række lejligheder er taget op til overvejelse og også i flere tilfælde har ført til praktiske resultater, så har der ikke været nogen forpligtelse til at iværksætte en sådan planlægning, og der har ikke været forskrifter om, hvordan de grønlandske myndigheder skulle medvirke.

Med hensyn til de byggetekniske forskrifter har det hidtil været praksis, at GTO i det omfang, der var offentlige midler i byggeriet, førte kontrol med, at byggeriet foregik under iagttagelse af de fornødne tekniske og sikkerhedsmæssige foranstaltninger.

GTO har under udøvelsen af sin tilsynsvirksomhed og ved typehusbyggeriet taget udgangspunkt i de i det danske bygningsreglement fastsatte forskrifter, men har dog, i det omfang lokale forhold talte herfor, anvendt reglementet i tillempt form. Det samme gælder, hvor det offentlige har ydet boligstøtte.

I det omfang det har været muligt, har GTO desuden henstillet, at private bygherrer og private rådgivende firmaer har fulgt bygningsreglementets forskrifter, men man har ingen mulighed haft for